

ZAPOTRZEBOWANIE NA KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE ZAWODOWE NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY

Powiat makowski

**Badanie realizowane
na zlecenie:**

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

ul. Młynarska 16
01-205 Warszawa

**Wykonawca
badania:**

44-206 Rybnik
ul. Kowalczyka 17
tel. 32 422 17 07
biuro@biostat.com.pl

Autorzy raportu:

Bartosz Olcha – kierownik projektu
dr Małgorzata Zofia Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Marian Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Ewa Tkocz-Piszczek – członek zespołu badawczego
Jakub Galeja – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczek – członek zespołu badawczego
Barbara Gorzawska – członek zespołu badawczego
Jeremiasz Pilarz- członek zespołu badawczego

Termin realizacji:

wrzesień – grudzień 2017 r.

Informacje nt. badania

Podstawowym celem zrealizowanego badania była charakterystyka popytu na pracę na poziomie powiatów i województwa mazowieckiego z wyodrębnieniem różnych źródeł danych, zestawienie informacji pochodzących z tych źródeł, wskazanie na różnice i podobieństwa między nimi, interpretacja różnic.

W toku realizacji badania poszukiwano odpowiedzi na pięć głównych pytań sformułowanych na etapie konceptualizacji projektu:

1. Na jakie zawody jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
2. Na jakie kwalifikacje zawodowe jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
3. Na jakie kompetencje jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
4. W jakich branżach jest największy a w jakich najmniejszy popyt na pracę w poszczególnych powiatach i województwie?
5. Jakie jest zróżnicowanie w zakresie popytu na pracę pomiędzy powiatami?

W niniejszym opracowaniu znajdują się wyniki analizy ogłoszeń o wolnych miejscach. Ogłoszenia pozyskane zostały z publikatorów zewnętrznych (strony internetowe, tytuły prasowe) oraz pozyskane bezpośrednio z zasobów Powiatowego Urzędu Pracy. Analiza objęła ogłoszenia opublikowane w okresie: 1.09.2017 r. – 31.10.2017 r.

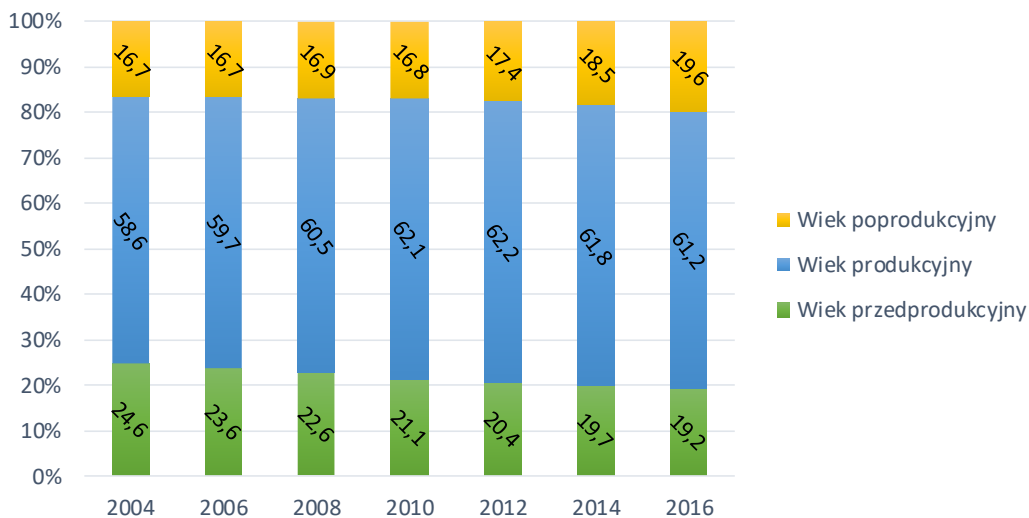
Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku analizy powiatowej.

Charakterystyka powiatu

Powiat makowski rozciąga się na powierzchni ok. 1065 km², a w jego skład wchodzi łącznie dziesięć gmin (jedna miejska, jedna miejsko-wiejska oraz osiem wiejskich), odpowiednio: Maków Mazowiecki (gmina miejska), Różan (gmina miejsko-wiejska), Czerwonka (gmina wiejska), Karniewo (gmina wiejska), Krasnosielc (gmina wiejska), Młynarze (gmina wiejska), Płoniawy-Bramura (gmina wiejska), Rzewnie (gmina wiejska), Sypniewo (gmina wiejska), Szelków (gmina wiejska).¹

Powiat jest zamieszkiwany przez 45825 mieszkańców, z czego 22880 stanowią mężczyźni a 22945 kobiety. Jest to obszar o niskiej gęstości zaludnienia (43 osób/km²). Populacja mieszkańców powiatu od roku 2004 do roku 2016 zmniejszyła się, co wskazuje na niską atrakcyjność osiedleńczą powiatu makowskiego. Jednocześnie powiat cechuje ujemny przyrost naturalny kształtujący się na poziomie -77.

Rysunek 1. Procentowy skład ludności powiatu makowskiego (2016)

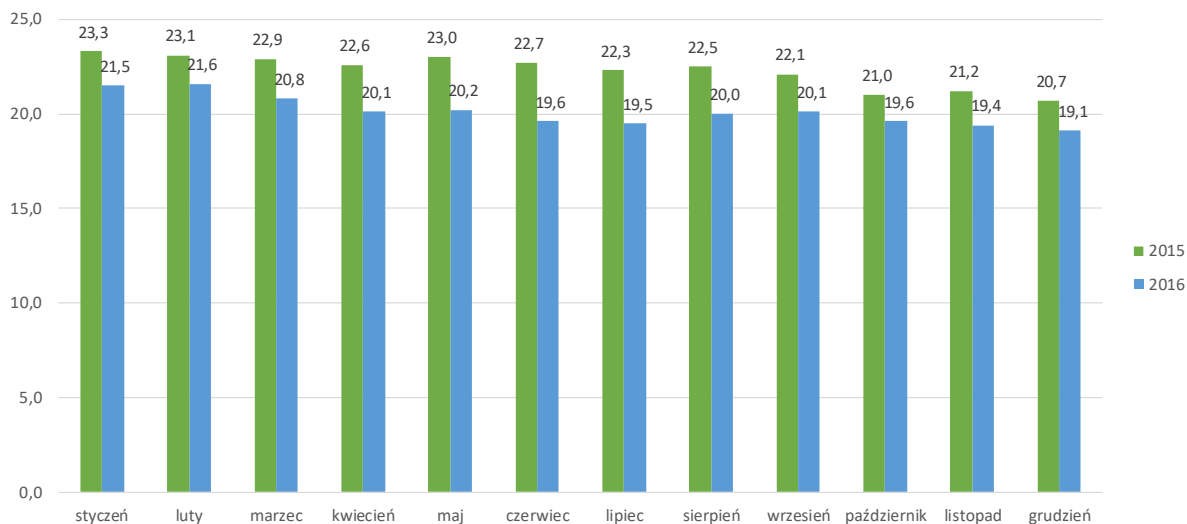
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dane wskazują ponadto, że ponad 61% mieszkańców powiatu jest w wieku produkcyjnym, 19% w wieku przedprodukcyjnym, a 20% w wieku poprodukcyjnym. Większość populacji powiatu stanowią zatem osoby aktywne na rynku pracy. W zakresie migracji ludności, w roku 2016 zarejestrowano 400 zameldowań w ramach ruchu wewnętrznego oraz 584 wymeldowań.

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r

W wyniku tych ruchów, saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu makowskiego -184². Saldo migracji zagranicznych w 2016 roku w powiecie makowskim wyniosło natomiast 6.³

Rysunek 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie makowskim

Jak wynika z analizy rynku pracy na 1000 mieszkańców pracuje 124 osób. Jest to wskaźnik mniejszy od danych dla województwa mazowieckiego oraz danych krajowych. Wśród osób pracujących 56% stanowią kobiety, zaś 44% mężczyźni. Powiat makowski charakteryzuje się wyższą stopą bezrobocia (19,1%) w porównaniu do danych dla województwa mazowieckiego (7,0%). Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi 3359,63 zł⁴.

² Tamże

³ Tamże

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016

Struktura ofert pracy objętych analizą

Pierwszym etapem analizy zgromadzonych ogłoszeń o wolnych miejscach pracy była charakterystyka branżowa podmiotów, które w badanym okresie poszukiwały pracowników. Ogółem analizą objęto 182 ogłoszenia (138 ogłoszeń z publikatorów i 44 ogłoszenia z PUP). 95,1% zgromadzonych ogłoszeń pochodziło bezpośrednio od pracodawców, źródłem 1,1% ofert były agencje zatrudnienia. W przypadku pozostałych ofert nie udało się zidentyfikować podmiotu. Szczegółowe dane uwzględniające podział na źródło ogłoszenia przedstawione zostały w poniższej tabeli. Z zestawienia wynika, że w okresie objętym badaniem największym potencjałem zatrudnieniowym w powiecie makowskim charakteryzowały się branże: Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja F – Budownictwo; Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa; Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

Analiza struktury ogłoszeń o wolnych miejscach pracy w podziale uwzględniającym źródło pochodzenia oferty wykazała ponadto, że pracowników za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwały przede wszystkim podmioty związane z handlem i naprawą pojazdów, edukacją oraz przetwórstwem przemysłowym. Wśród ogłoszeń internetowych/prasowych największe odsetki pochodziły od podmiotów działających w obszarach związanych z handlem i naprawą pojazdów, budownictwem, oraz transportem i gospodarką magazynową.

Tabela 1. Struktura ofert objętych analizą

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=44]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=82]	Ogółem [%; N=126]
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	38,6%	25,6%	30,2%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	11,4%	15,9%	14,3%
Sekcja F – Budownictwo	4,5%	19,5%	14,3%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	13,6%	9,8%	11,1%
Sekcja P – Edukacja	15,9%	1,2%	6,3%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0,0%	7,3%	4,8%

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=44]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=82]	Ogółem [%; N=126]
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,3%	4,9%	4,0%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,3%	3,7%	3,2%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,0%	4,9%	3,2%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4,5%	1,2%	2,4%
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6,8%	0,0%	2,4%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,0%	2,4%	1,6%
Sekcja J- Informacja i komunikacja	0,0%	1,2%	0,8%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	0,0%	1,2%	0,8%

Zapotrzebowanie na zawody

Na potrzeby niniejszego opracowania zawody wymienione w ogłoszeniach o wolnych miejscach pracy zagregowane zostały do wielkich grup zawodów. W powiecie makowskim najczęściej ogłoszeń dotyczyło poszukiwania w grupach: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy wykonujący prace proste; pracownicy usług i sprzedawcy.

Analiza struktury ogłoszeń w podziale źródłowym wykazała również, że za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwani byli przede wszystkim pracownicy usług i sprzedawcy oraz pracownicy wykonujący prace proste. Ogłoszenia pochodzące z publikatorów najczęściej zawierały oferty pracy dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz robotników przemysłowych i rzemieślników.

Tabela 2. Zapotrzebowanie na zawody

Nazwa grupy wielkiej	Struktura ofert z PUP [%; N=44]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=138]	Ogółem [%; N=182]
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11,4%	29,0%	24,7%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15,9%	23,2%	21,4%
Pracownicy wykonujący prace proste	18,2%	13,0%	14,3%
Pracownicy usług i sprzedawcy	25,0%	9,4%	13,2%
Pracownicy biurowi	13,6%	6,5%	8,2%
Technicy i inny średni personel	11,4%	4,3%	5,5%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,0%	5,1%	3,8%
Specjaliści	2,3%	5,1%	3,8%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2,3%	2,9%	2,7%

Zapotrzebowanie na kwalifikacje

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy zanalizowano także pod kątem ich zawartości. Informacja o doświadczeniu zawodowym pojawiła się w przypadku 17% ogłoszeń (20,3% ogłoszeń z publikatorów i 6,8% ogłoszeń z PUP). Z tej puli 61,3% ofert pracy zawierało wymóg doświadczenia na podobnym stanowisku. Konieczność posiadania doświadczenia branżowego została wyartykułowana w treści 6,5% ogłoszeń. Dodatkowo zauważyć należy, że w przypadku 32,3% ogłoszeń pracodawcy jasno określili, że jakiegokolwiek doświadczenie (branżowe lub na podobnym stanowisku) nie jest wymagane. Dotyczyło to jednak wyłącznie ogłoszeń pochodzących z publikatorów.

Tabela 3. Wymagane doświadczenie

Wymagane doświadczenie	Struktura ofert z PUP [%; N=3]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=28]	Ogółem [%; N=31]
Doświadczenie na podobnym stanowisku	66,7%	60,7%	61,3%
Doświadczenie w branży	33,3%	3,6%	6,5%
Niewymagane	0,0%	35,7%	32,3%

Informacja o wymaganym stażu pracy pojawiła się w przypadku 7,1% ogłoszeń (8,0% ogłoszeń z publikatorów i 4,5% ogłoszeń z PUP). Spośród ogłoszeń, w których wspomniany został staż pracy, 53,8% ofert zawierało zapis o konieczności posiadania stażu pracy. W przypadku pozostałych ofert autor ogłoszenia zawarł w ich treści zapis potwierdzający, że staż pracy nie jest wymagany. Średni wymagany staż pracy wyniósł 1,5 roku. Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających ten wymóg, dane przedstawione zostały dla ogółu.

Tabela 4. Wymagany staż pracy

Wymagany staż pracy	Ogółem [%; N=13]
Wymóg stażu pracy	53,8%
Nie wymagany staż pracy	46,2%

W 25,3% spośród zgromadzonych ogłoszeń (6,5% ogłoszeń z publikatorów i 84,1% ogłoszeń z PUP) pojawiła się informacja dotycząca pożądanego wykształcenia. Podmioty poszukujące pracowników relatywnie częściej oczekiwały ukończonej szkoły średniej, w tym gronie znalazły się głównie podmioty poszukujące pracowników za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy.

W ogłoszeniach pochodzących z publikatorów najczęściej pojawiał się wymóg dotyczący posiadania wykształcenia średniego technicznego.

Tabela 5. Wymagane wykształcenie

Wymagane wykształcenie	Struktura ofert z PUP [%; N=37]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=9]	Ogółem [%; N=46]
ukończona szkoła średnia - bez sprecyzowania	54,1%	22,2%	47,8%
zasadnicze zawodowe	27,0%	0,0%	21,7%
ukończona szkoła podstawowa	13,5%	0,0%	10,9%
średnie techniczne	0,0%	44,4%	8,7%
wyższe magisterskie	5,4%	22,2%	8,7%
wyższe zawodowe (licencjat, tytuł inżyniera)	0,0%	11,1%	2,2%

Informacja na temat oczekiwanej znajomości języka lub języków obcych odnotowana została w przypadku 4 ogłoszeń o wolnych miejscach pracy. Analiza ofert wykazała, że od kandydatów do pracy we wszystkich tych ogłoszeniach oczekiwano znajomości języka angielskiego.

Zbadano również jak w zgromadzonych ofertach pracy przedstawia się rozkład dotyczący uprawnień do kierowania pojazdami. 17% ogłoszeń (21,7% ogłoszeń z publikatorów i 2,3% ogłoszeń z PUP) zawierało informację o wymogu posiadania prawa jazdy. W trakcie analizy materiału ustalono, że wśród najczęściej wymaganych kategorii znalazły się prawo jazdy kategorii B i B1 oraz kategorii B+E, C+E, D+E. Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających ten wymóg (n=1), dane przedstawione zostały dla ogółu.

Tabela 6. Wymagana kategoria prawa jazdy

Wymagana kategoria prawa jazdy	Ogółem [%; N=31]
Prawo jazdy kategorii B+E, C+E lub D+E	41,9%
Prawo jazdy kategorii B, B1	32,3%
Prawo jazdy kategorii C, C1	12,9%
Prawo jazdy kategorii C1+E, D1+E	6,5%
Prawo jazdy bez sprecyzowanej kategorii	3,2%
Prawo jazdy kategorii D, D1	3,2%

W 3,8% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (2,9% ogłoszeń z publikatorów i 6,8% ogłoszeń z PUP) pojawiły się dane na temat wymaganych kwalifikacji i uprawnień zawodowych. W powiecie makowskim do najczęściej wymaganych kwalifikacji zaliczyć należy kwalifikacje budowlane (pojawiały się wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z powiatowego urzędu pracy); do przewozu materiałów/osób (zidentyfikowane tylko w przypadku ogłoszeń pochodzących z publikatorów). Ponadto, 3,3% ofert pracy, w tym jedynie ogłoszenia pochodzące z publikatorów,

zawierało informacje o innych wymaganiach stawianych kandydatom (m.in. licencje, kursy). Wymieniano tutaj najczęściej książeczkę sanitarno-epidemiologiczną, oraz kartę kierowcy i świadectwo kwalifikacji zawodowej.

Tabela 7. Inne wymagania

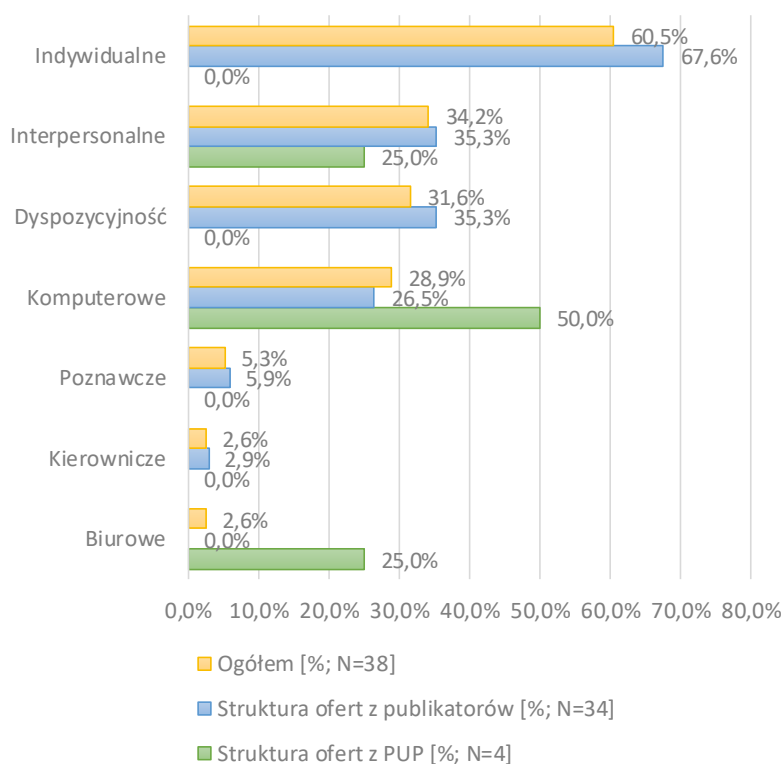
Wymagane/mile widziane kwalifikacje/uprawnienia zawodowe	Odsetek ofert [%]	Inne wymagania (wymagane/mile widziane licencje, ukończone kursy)	Odsetek ofert [%]
Budowlane	28,6%	Książeczka sanitarno-epidemiologiczna	66,7%
Do przewozu materiałów/osób	28,6%	Karta kierowcy, Świadectwo kwalifikacji zawodowej	33,3%
Diagnosty technicznego/samochodowego	14,3%	-	-
Do kierowania wózkiem widłowym	14,3%	-	-
Do obsługi maszyn/urządzeń	14,3%	-	-
Elektryczne	14,3%	-	-

Zapotrzebowanie na kompetencje

Podmioty poszukujące pracowników w powiecie makowskim umieściły informację na temat oczekiwanych kompetencji w 20,9% ogłoszeń (24,6% ogłoszeń z publikatorów i 9,1% ogłoszeń z PUP). Od kandydatów poszukiwanych za pośrednictwem publikatorów oczekuje się przede wszystkim kompetencji indywidualnych, w skład których wchodzi m.in. zaangażowanie, dokładność, samodzielność, pozytywne nastawienie do pracy, czy odporność na stres. W ogłoszeniach pozyskanych z powiatowego urzędu pracy najczęściej wskazywane były kompetencje komputerowe.

Poszczególne kompetencje najczęściej wskazywane w ogłoszeniach to dokładność, skrupulatność, staranność, pozytywne nastawienie do pracy oraz dyspozycyjność czasowa.

Rysunek 3. Zapotrzebowanie na kompetencje

Pogłębiona analiza wymogów dotyczących dyspozycyjności ujawniła, że oczekiwano tutaj przede wszystkim dyspozycyjności czasowej związanej z elastycznością czasu pracy. Wskazanie dotyczące dyspozycyjności zidentyfikowane zostały wyłącznie w treści ogłoszeń pochodzących z publikatorów.

Tabela 8. Wymagana dyspozycyjność

Wymagana dyspozycyjność	Ogółem [%; N=12]
Czasowa – elastyczność czasu pracy	66,7%
Wyjazdowa – gotowość do wyjazdów służbowych	33,3%

Oferowane warunki zatrudnienia

Analizą objęto także informacje najistotniejsze z punktu widzenia osób poszukujących pracy, dotyczące proponowanej formy zatrudnienia, wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia i innych korzyści pozapłacowych. 40,1% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (21,0% ofert z publikatorów i 100,0% ogłoszeń z PUP) zawierało informację na temat ofertowanej formy zatrudnienia. 89% z nich dotyczyło zarobkowania na podstawie umowy o pracę. Propozycję umowy cywilno-prawnej (zlecenie, o dzieło) zidentyfikowano w 11% przypadków. Zauważyć należy, że w ogłoszeniach pochodzących z powiatowego urzędu pracy wyraźnie częściej pojawiała się propozycja umowy o pracę na czas określony.

Tabela 9. Proponowana forma zatrudnienia

Proponowana forma zatrudnienia	Struktura ofert z PUP [%; N=44]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=29]	Ogółem [%; N=73]
umowa o pracę na czas określony	65,9%	3,4%	41,1%
umowa o pracę bez określenia rodzaju	0,0%	58,6%	23,3%
umowa o pracę na okres próbny	29,5%	0,0%	17,8%
umowa cywilno-prawna (o dzieło, zlecenie)	2,3%	24,1%	11,0%
umowa o pracę na czas nieokreślony	2,3%	13,8%	6,8%

Podmioty poszukujące pracowników proponowały zwykle zatrudnienie w wymiarze pełen etat. Oferty pracy w wymiarze części etatu stanowiły 1,7% ogółu. Należy także zaznaczyć, że jakkolwiek informacja na temat proponowanego wymiaru zatrudnienia dotyczyła 31,9% zgromadzonych ofert (10,1% ofert z publikatorów i 100,0% ofert z PUP).

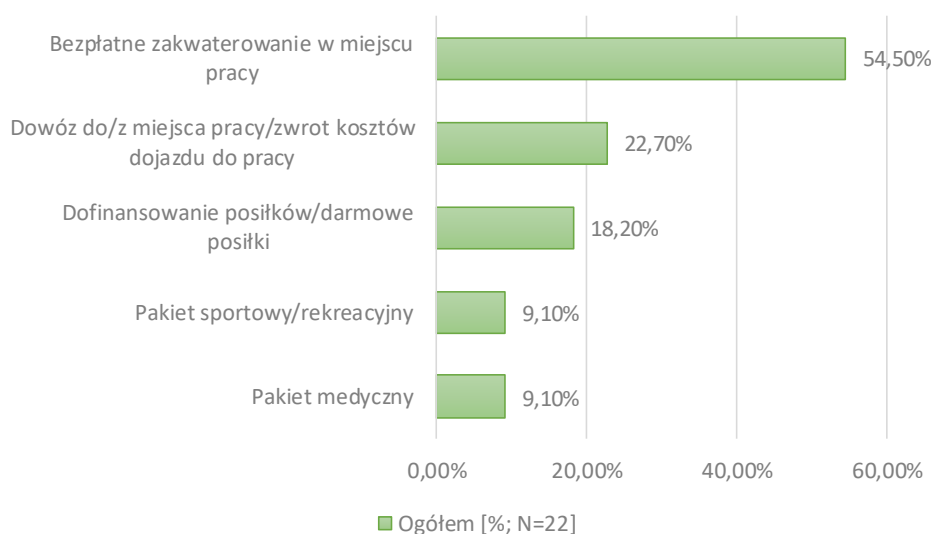
Tabela 10. Proponowany wymiar zatrudnienia

Proponowany wymiar zatrudnienia	Struktura ofert z PUP [%; N=44]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=14]	Ogółem [%; N=58]
Pełen etat	100,0%	85,7%	96,6%
Część etatu	0,0%	7,1%	1,7%
Inne	0,0%	7,1%	1,7%

Wyłącznie w treści 31,9% ogłoszeń (10,1% ofert z publikatorów i 100,0% ofert z PUP) odnotowano kwotę proponowanego wynagrodzenia. Na podstawie zgromadzonych ofert ustalono kwotę średniego wynagrodzenia. W powiecie makowskim wyniosła ona 2708,23 złotych.

Pracodawcy coraz częściej korzystają z możliwości zapewnienia swoim pracownikom dodatkowych korzyści pozapłacowych. Zaliczyć można do nich m.in. pakiety medyczne i rekreacyjne, dofinansowanie szkoleń, dodatkowe ubezpieczenia i pakiety socjalne. W treści 12,1% zgromadzonych ogłoszeń, w tym wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów, pojawiły się informacje o dodatkowych korzyściach związanych z zatrudnieniem. Najczęściej oferowano: bezpłatne zakwaterowanie w miejscu pracy; dowóz do/z miejsca pracy/zwrot kosztów dojazdu do pracy; dofinansowanie posiłków/darmowe posiłki; pakiet sportowy/rekreacyjny; pakiet medyczny.

Rysunek 4. Najczęściej proponowane korzyści pozapłacowe

Perspektywa ponadlokalna

Na tle pozostałych podregion Ostrołęcki wyróżnia się szczególnie wysokim potencjałem zatrudnienia w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Najbardziej poszukiwanymi pracownikami są natomiast robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Tabela 11. Perspektywa ponadlokalna

Podregion	Liczba ofert pracy objętych analizą	Sekcja z największym potencjałem zatrudnienia	Najbardziej poszukiwana grupa wielka zawodów
Warszawa	4542	budownictwo	Pracownicy
Radomski	1916	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Warszawski Wschodni	2365	przetwórstwo przemysłowe	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Warszawski Zachodni	4223	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Ciechanowski	1719	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Płocki	1070	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Ostrołęcki	1433	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Siedlecki	1267	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy